

ХЕНРИ ДЖЕЙМС

ПОРТРЕТ НА ЕДНА ДАМА

София, 2019

Преводът е направен по изданието:

HENRY JAMES

THE PORTRAIT OF A LADY

На корицата: портрет на Хенри Джеймс, художник Петър Станимиров

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Юлий Генов, превод, 2019

© Петър Станимиров, художник, 2019

© Издателство „Изток-Запад“, 2019

ISBN 978-619-01-0474-2

ХЕНРИ ДЖЕЙМС

ПОРТРЕТ
НА ЕДНА ДАМА

Превод от английски
Юлий Генов

КОЛЕКЦИЯ „ВЪРХОВЕ“

1. ДЖЕЙМС ДЖОЙС	♦ Одисей
2. ХАНС ЯКОВ ГРИМЕЛСХАУЗЕН	♦ Приключенията на Симплицисимус
3. ДАНИЪЛ ДЕФО	♦ Робинзон Крузо
4. АРТЪР КОНАН ДОЙЛ	♦ Три романа с Шерлок Холмс
5. ДЖОНАТАН СУИФТ	♦ Пътешествията на Гъливер
6. ЧАРАС ДИКЕНС	♦ Големите надежди
7. ХЪРМАН МЕЛВИЛ	♦ Моби Дик
8. РОБЪРТ ЛУИС СТИВЪНСЪН	♦ Избрано
9. АЛФОНС ДОДЕ	♦ Дребосъчето
10. СТЕНДАЛ	♦ Червено и черно
11. АЛЕКСАНДЪР ДЮМА	♦ Граф Монте Кристо, т. 1 и 2
12. МАРК ТВЕН	♦ Принцът и просякът. Приключенията на Хъкълбери Фин
13. ЕДГАР АЛАН ПО	♦ Историята на Артър Гордън Пим
14. ЧАРАС ДИКЕНС	♦ Коледна песен
15. ДЖОВАНИ БОКАЧО	♦ Декамерон
16. ФРАНЦ КАФКА	♦ Процесът Присъдата. Новели и разкази
17. МИГЕЛ ДЕ СЕРВАНТЕС	♦ Знаменитият идалго дон Кихот де Ла Манча, т. 1 и 2
18. РОБЕРТ ЩИЛМАРК	♦ Наследникът от Калкута
19. НИКОЛАЙ ГОГОЛ	♦ Мъртви души Петербургски повести Из „Миргород“
20. ТОМАС ХАРДИ	♦ Уесекски истории и други разкази
21. ГУСТАВ МАЙРИНК	♦ Голем. Белият доминиканец
22. ХАРИЕТ БИЧЪР СТОУ	♦ Чичо Томовата колиба
23. ЖУЛ ВЕРН	♦ Капитан Немо
24. ДЪНСЕЙНИ, ЛЪВКРАФТ, ХОДЖСЪН	♦ Бащите на ужаса
25. АНДРЕЙ ПЛАТОНОВ	♦ Избрано. Том 1
26. РОБЪРТ ХАУЪРД	♦ Конан. Том 1 и 2
27. АНТОАН ДЪО СЕНТ-ЕКЗЮПЕРИ	♦ Романи
28. БРАМ СТОКЪР	♦ Градината на злото
29. ЕДГАР РАЙС БЪРОУЗ	♦ Тарзан. Том 1
30. ВОКТОР ЮГО	♦ Човекът, който се смее
31. ШАРА ДЕ КОСТЕР	♦ Тил Уленшпигел
32. БРАТЯ ГРИМ	♦ Немски сказания
33. УИЛКИ КОЛИНС	♦ Жената в бяло
34. ЯН ПОТОЦКИ	♦ Ръкопис, намерен в Сарагоса
35. АЛЕКСАНДЪР ГРИН	♦ Тайнствени истории
36. УОШИНГТЪН ЪРВИНГ	♦ Дяволът и Том Уокър
37. ХЕНРИ ДЖЕЙМС	♦ Портрет на една дама

Когато красивата Изабел Арчър пристига в Европа да живее с богатите си роднини, всички очакват младото момиче скоро да се задоми. Интелигентна и любознателна, Изабел е решена да се наслаждава на свободата, която голямото наследство ѝ дава, и сама да определя съдбата си. Така отхвърля няколко примамливи предложения с идеята да се потопи в богатата културна атмосфера на Европа. Париж, Флоренция, Рим... Изабел е опиянена от разтварящите се пред нея възможности, търсейки във висините на духа и изкуството наслада и удовлетворение. Само че нито светът е толкова бляскав, нито хората са толкова добросърдечни, колкото Изабел си е представяла. Сблъсъкът с действителността ще подложи на проверка всичките ѝ идеали и романтични възжеления.

Драматичен разказ за предателство и съкрушени мечти,
но също и за силата на характера,
който се калява само в огъня на страданието.

„Портрет на една дама“ е не само най-доброто произведение на Хенри Джеймс, но и една от най-забележителните книги на всички времена. Доказателство, че човешката душа, уловена от перото на гений, докосва всяко следващо поколение със своята човечност и неудържим порив към красотата.

Глава 1

Малко са часовете в живота, които при известни обстоятелства са по-приятни от часа, посветен на церемонията „следобеден чай“.

Има случаи, когато, независимо от това дали човек обича такъв чай – някои, разбира се, не обичат, – тази церемония е сама по себе си особено приятна. Хората, за които говоря в началото на тази простичка история, представляваха чудесна украса за едно такова невинно развлечение. Масата за това малко пиршество беше сервирана на моравата пред стара английска извънградска къща в един великолепен летен следобед. Беше късен следобед, но до здрач имаше много време, и останалите часове таяха истинско и рядко очарование. Лятната светлина вече слабееше, въздухът бе станал по-благоуханен и сенките лежаха удължени върху равната гъста трева. Те обаче се удължаваха много бавно и гледката бе изпълнена с онова чувство, че спокойствието няма скоро да се наруши, което може би е главният източник на удоволствие в такава обстановка и такъв час. Понякога времето между пет и осем часа представлява една малка вечност. В случай като сегашния обаче то можеше да бъде само източник на безкрайно удоволствие. Хората тук не се забавляваха шумно и не бяха от пола, който се смята, че посещава най-често поменатата церемония. Сенките върху грижливо поддържаната морава бяха прави и рязко очертани; това бяха сенките на един старец, седнал в дълбок плетен стол близо до ниската масичка, на която бе сервиран чайт, и на двама млади хора, които се разхождаха напред-назад пред него и разговаряха нехайно.

Старецът държеше чашата си в ръка – една необикновено голяма чаша, различна по форма от останалите и ярко оцветена. Той отпиваше от нея предпазливо, като я държеше дълго до брадичката си, насочил очи към къщата. Неговите събеседници или бяха изпили чая си, или пък нямаха желание да пият; те се разхождаха и пушеха. От време на време единият от тях поглеждаше внимателно стария човек, който, без да съзнава, че го наблюдават, седеше все така, вперил очи в тъмночервената фасада на своя дом. Къщата, която се издигаше зад моравата, действително имаше с какво да привлече погледа и беше най-интересният обект в тази типично английска гледка, която се опитах да скицирам.

Тя се намираше върху нисък хълм над реката – река Темза, – на около четиридесет мили от Лондон. Дългата островърха фасада от червени тухли, по която годините и времето бяха оставили най-различни живописни следи – а те ѝ придаваха още по-интересен и благороден вид, – разкриваше своите ивици бръшлян, събраните си сякаш в грозд комини и покритите си с пълзящи растения прозорци. Къщата имаше както име, така и история. Докато пиеше чая си, старецът с удоволствие би ви разказал за тези неща: как тя била изградена при Едуард Шести и приютила за една нощ великата Елизабет, чиято кралска особа почивала на огромно, разкошно и невероятно ъгловато легло (което все още представляваше най-почетното ложе в спалните), как била обезобразена и пострадала през войните на Кромвел, а през Реставрацията – поправена и разширена, и как най-после, след като била преустроена и разгромена в осемнадесети век, станала собственост на един грижлив и умен американски банкер, който я купил на съвсем ниска цена (поради обстоятелства, чието описание би отнело много време); как той я купил с голяма неохота поради грозотата, старостта и неудобствата ѝ и как сега, двадесетина години по-късно, започнал да изпитва такава естетическа страст към нея, че познаваше всяка педя от сградата и можеше да ви каже къде точно да застанете, за да я оцените най-добре, да ви каже часа, когато сенките на многобройните ѝ изпъкналости – падащи така меко върху топлите багри на старите тухли – се намират в пълна хармония. При това, както казах, той можеше да изброи повечето от нейните собственици и обитатели, някои от които бяха много видни личности; той би ви описал всичко това обаче със скромното убеждение, че сегашната фаза на нейната история далеч не е най-безличната. Главният вход не се намираше на фасадата, гледаща към тази част от моравата, с която се занимаваме в момента; беше от друга страна на постройката. Тук царуваше атмосфера на пълна интимност и широкият килим трева, който застилаше равното било на хълма, приличаше на продължение на разкошна вътрешност на къща. Големите неподвижни дъбови и букови дървета хвърляха гъсти сенки, подобно на кадифени завеси; а мястото беше подредено като стая, със столове с възглавнички, килимчета в топли цветове, с книги и вестници, които лежах на тревата. Реката се намираше недалеч оттук; там, където земята почваше да се спуска надолу, моравата, тъй да се каже, „свършваше“. Въпреки това разходката до брега беше истинско удоволствие.

Старият господин при масичката за чай, който бе дошъл преди тридесет години в Англия, беше донесъл като етикет на багажа си своята американска физиономия; и не само я бе донесъл, но и запазил непокътната, за да може, ако се наложи, да я върне такава, каквато си беше. Очевидно обаче засега нямаше намерение да напуска дома си; неговите пътешествия бяха свършили и той се бе отдал на онази почивка, която предшества вечния покой. Старецът имаше тясно, гладко избръснато лице с правилни черти и израз на спокойна проникателност. То не говореше за особено широки интелектуални интереси и тъкмо затова този израз на

спокойна проникателност му придаваше още по-голяма внушителност. То сякаш говореше, че старият човек бе постигнал успех в живота, и все пак подсказваше, че този успех не е бил изключителен и неоправдан, че е бил постигнат след редица несполуки. Очевидно той бе опознал много добре хората, но сега, когато поставяше бавно и предпазливо голямата си чаена чаша на масичката, в слабата усмивка на мършавото му широко скулесто лице и в закачливия му поглед имаше някаква почти селска простодушност. Старецът беше спретнато облечен в чист черен костюм; коленете му бяха покрити с шал, а на краката си имаше плътни бродирани чехли. Близо до стола му лежеше хубаво шотландско овчарско куче, което гледаше господаря си почти така нежно, както старият човек наблюдаваше внушителната фасада на къщата, а един малък, с настръхнала козина териер се суетеше около другите двама мъже.

Единият от тях беше много добре сложен, тридесет и пет годишен, с типично английско лице, което се различаваше рязко от това на човека, когото току-що описах; забележително красиво свежо лице, откровено, с твърди правилни черти, живи сиви очи и голяма кестенява брада. Във вида на този мъж имаше нещо блестящо, лъчезарно и необикновено – нещо, което се дължеше на приятен характер, обогатен от изтънчена култура, и което би накарало всеки да му завиди от пръв поглед. Той носеше ботуши и шпори, сякаш се връщаше от продължителна езда; на главата си имаше бяла шапка, която изглеждаше твърде голяма за него; ръцете си държеше зад гърба си и в едната – свита в голям юмрук, добре оформен и с бяла кожа – стискаше чифт изцапани велурени ръкавици.

Събеседникът му, който се разхождаше до него по моравата, беше съвсем различен човек; макар че видът му можеше да привлече вниманието на всеки, никой не би пожелал, без да се замисли, да бъде на негово място, както в случая с другия мъж. Висок, слаб, отпуснат и без физическа сила, той имаше грозно, болнаво, но духовито и очарователно лице, с редки мустаци и бакенбарди, които в никакъв случай не го правеха по-привлекателен. Имаше вид на уморен и болен човек – едно твърде лошо съчетание – и беше облечен в кафяв кадифен жакет. Държеше ръцете си в джобовете си, и то по начин, който подсказваше, че това му е неизменен навик. Ходеше малко трмаво, неуверено и очевидно не се чувстваше много сигурен на краката си. Както казах, когато минаваше край стареца на стола, той спираше погледа си на него; в такива моменти, сравнявайки лицата им, човек лесно можеше да отгатне, че са баща и син. Старецът улови погледа на сина си и му отговори с мека успокоителна усмивка.

– Чудесно се чувствам – каза той.

– Изпи ли чая си? – попита синът.

– Да, и то с удоволствие.

– Да ти наля ли още?

Старецът помисли.

– Ще видя, може би след малко – отвърна той спокойно с американски акцент.

– Студено ли ти е? – попита синът.

Бащата разтърка бавно краката си.

– Хм, не зная, още не съм почувствал.

– Може би някой друг трябва да почувства дали ти е студено – рече младият човек със смях.

– Надявам се, че винаги ще има някой да изпитва чувства към мен¹. Вие имате ли някакви чувства към мене, лорд Уорбъртън?

– О, да, и то много големи – отвърна незабавно човекът, когото бяха нарекли лорд Уорбъртън. – Трябва да ви кажа, че действително изглеждате много добре.

– Да, струва ми се, че съм добре, и то в много отношения. – Старецът сведе поглед към зеления си шал и го приглади върху коленете си. – Истината е, че съм бил добре толкова години, че навярно съм свикнал с това; просто не го забелязвам.

– Да, и тъкмо това отегчава – винаги да се чувстваш добре – рече лорд Уорбъртън. – Ние го откриваме едва когато не се чувстваме добре.

– Струва ми се, че сме доста придирчиви хора – забеляза неговият събеседник.

– О, да, действително сме придирчиви – промърмори лорд Уорбъртън. За минутка тримата мъже останаха мълчаливи; двамата по-млади стояха загледани в стареца, който след малко поиска още чай.

– Мисля, че този шал ви притеснява – обади се отново Уорбъртън, докато приятелят му пълнеше чашата на стария човек.

– Не, шалът му е нужен – възкликна младежът в кадифения жакет. – Не му пълхайте в главата такива мисли!

– Шалът е на жена ми – рече старецът простичко.

– О, ако е по сантиментални причини... – Лорд Уорбъртън направи извинителен жест.

– Мисля, че трябва да ѝ го дам, когато се върне – добави старецът.

– Не, не трябва. Ще го задържиш, за да покриваш с него старите си болни крака.

– Не бива да се подиграваш с краката ми – рече бащата. – Предполагам, че не са по-лоши от твоите.

– Давам ти пълно право да се подиграваш с моите – отвърна синът, докато му подаваше чая.

– О, ние сме две недъгави патета. Струва ми се, че между нас няма голяма разлика.

– Много съм ти задължен, че ме наричаш пате. Как е чаят ти?

– Доста горещ.

– Така е по-хубав.

– Да, наистина е по-хубав – промърмори старецът любезно. – Синът ми е чудесна болногледачка, лорд Уорбъртън.

---

¹ Игра на думи. Глаголът feel значи „чувствам, усещам“, а с предлога for означава „изпитвам (храня) чувства към някого“. – Б.пр.

– Не е ли малко несръчен? – подхвърли лордът.

– О, не... като имате предвид, че самият той е инвалид. Синът ми е много добра болногледачка – за човек с неговото разклатено здраве. Наричам го моята болна болногледачка, защото самият той е болен.

– О, стига, татко! – възкликна грозният млад човек.

– Ех, няма какво да се прави. Много ми се иска да си здрав, но струва ми се, не можеш нищо да сториш.

– Бих могъл поне да се опитам. Всъщност това не е лоша идея – рече младият човек.

– Били ли сте някога болен, лорд Уорбъртън? – попита старецът.

Уорбъртън се замисли за миг.

– Да, сър, веднъж, в Персийския залив.

– Той не говори сериозно, татко – рече другият младеж. – Това за него е нещо като шега.

– Изглежда, днес хората се шегуват едва ли не с всичко – отвърна старецът спокойно. – Все пак нямате вид на човек, който е боледувал, лорд Уорбъртън.

– Той боледува от отегчение... току-що ми го обясняваше. И това просто го ужасява – каза приятелят на Уорбъртън.

– Вярно ли е, сър? – запита сериозно старецът.

– Ако е вярно, вашият син не ми каза нищо утешително. С него е ужасно да се разговаря – непоправим циник. Изглежда, че не вярва в нищо.

– Ето ви още една шега – обади се човекът, когото бяха обвинили в цинизъм.

– Това се дължи на слабото му здраве – каза бащата. – То влияе на съзнанието му и определя възгледите му; синът ми, изглежда, страда от чувството, че никога не е имал шанс в живота. Но виждате ли, почти всичко това е само разсъждение у него; то явно не оказва влияние на духа му. Почти винаги е в добро настроение – горе-долу какъвто е днес. Дори често ободрява и мене.

Младият човек, за когото ставаше дума, погледна лорд Уорбъртън и се разсмя.

– Какво е това – възторжена похвала или обвинение в лекомислие? Би ли искал, татко, да приложи в живота разсъжденията си?

– За бога, в такъв случай ще бъдем свидетели на някои твърде странни неща! – възкликна лорд Уорбъртън.

– Надявам се, не сте възприели тона на приятеля си – рече старецът.

Тонът на Уорбъртън е по-лош от моя; той просто си дава вид, че е отегчен. А аз не съм никак отегчен. Намирам живота дори прекалено интересен.

– Прекалено интересен! Не би трябвало да допускаш такова нещо.

– Никога не се отегчавам – обади се лорд Уорбъртън. – У вас човек води такива интересни разговори!

– Това пак шега ли е? – запита старецът. – Вие нямате оправдание да се отегчавате където и да е. На вашите години не знаех какво е отегчение.

– Навярно сте се развили много късно.

– Напротив, много рано; и това е обяснението. На двадесет години бях вече напълно развит. И работех като грешен дявол. Вие не бихте се отегчавали, ако имате някакво занимание. Но вие, младите хора, сте прекалено бездейни. Мислите прекалено много за удоволствията си. Прекалено сте капризни, прекалено лениви и прекалено богати.

– Аа – възкликна лорд Уорбъртън, – вие едва ли сте човекът, който има право да обвинява своя събрат, че е прекалено богат!

– Искате да кажете: защото съм banker? – рече старецът.

– Затова, ако щете; и защото имате – вие имате, нали? – неограничени средства.

– Баща ми не е много богат – побърза да се притече на помощ другият младеж. – Раздал е огромни суми.

– Защото е имал възможност – рече лорд Уорбъртън. – Нима това не е най-доброто доказателство, че е богат? Общественият благодетел няма право да обвинява другите, че мислят прекалено за удоволствията си.

– Татко много обича удоволствията – на другите хора!

Старецът поклати глава.

– Не мога да твърдя, че съм допринесъл с нещо за удоволствията на моите събратя.

– Скъпи татко, вие сте прекалено скромни.

– Това беше шега, сър – рече лорд Уорбъртън.

– Вие, младежите, обичате премного шегите. И когато ги изчерпите, не знаете с какво да се занимавате.

– За щастие, винаги се намират нови шегички – обади се грозният младеж.

– Не ми се вярва; с течение на годините животът става все по-сериозен. Ще дойде време сами да го разберете.

– Ако животът действително става все по-сериозен, ще се превърне в истински извор на шегички.

– Само че ще бъдат мрачни шегички – каза старецът. – Убеден съм, че бъдещето ще ни донесе големи промени; и не всички за добро.

– Напълно съм съгласен с вас, сър – рече лорд Уорбъртън. – Уверен съм, че предстоят големи промени и че ще се разиграят най-различни необикновени събития. Тъкмо затова намирам за много трудно да следвам съветите ви. Онзи ден ми казахте, че трябва да се заловя за нещо. Но човек не се решава лесно да се залови за нещо, което след минутка може да се изплъзне неочаквано от ръцете му.

– Би трябвало да се заловите за някоя хубава жена – обади се приятелят му. И добави като обяснение на баща си: – Той прави отчаяни усилия да се влюби.

– Хубавите жени също могат да се изплъзнат от ръцете на човека! – рече живо Уорбъртън.

– Не, не, няма да ви се изплъзнат – възрази старият човек. – Социалните и политическите проблеми, които имах предвид, няма да им повлияят.

– Така ли мислите? Много добре, тогава ще се заловя за някоя при първия подходящ случай и ще я привържа за врата си като спасителен пояс.

– Жените ще ни спасят – рече старецът – разбира се, най-добрите, защото според мен не всички са еднакви. Намерете едно достойно момиче, оженете се за него и животът ви ще стане много по-интересен.

Настъпи кратко мълчание, през което слушателите му може би си мислеха за великодушието на думите му, защото нито за сина му, нито за госта бе тайна, че собственият му опит в брака не е излязъл щастлив. Както бе казал обаче, той смяташе, че не всички жени са еднакви; и думите му може би представляваха признание, че сам е направил грешка. Но разбира се, нито един от събеседниците му не си позволи да забележи гласно, че съпругата, която си бе избрал, не се бе оказала от най-добрите.

– Ако се ожения за интересна жена, тя ще възвърне интереса ми към живота – това ли искахте да кажете? – попита лорд Уорбъртън. – Аз нямам никакво желание да се женя; вашият син неправилно изгълкува възгледите ми. Все пак не се знае какво би могла да направи от мене една интересна жена.

– Бих искал да ми обясните представата си за интересната жена – рече приятелят му.

– Драги мой, представите са нещо толкова неуловимо, особено такива безплатни като моите. Ако самият аз бих могъл да си я обясня, това би било вече голямо постижение за мен.

– Чуйте, вие можете да се влюбите в която и да е жена, но не бива да се влюбвате в моята племенница – обади се старият човек.

Синът му се разсмя високо.

– Уорбъртън ще си помисли, че с тези думи му хвърляш ръкавица. Скъпи татко, ти живееш сред англичани вече тридесет години и си научил много от нещата, които те казват. Не си научил обаче онова, което предпочитат да премълчават!

– Аз казвам онова, което желая – отвърна старецът с типичното си спокойствие.

– Нямам честта да познавам племенницата ви – рече лорд Уорбъртън. – Струва ми се, че за първи път чувам за нея.

– Всъщност тя е племенница на жена ми. Мисис Тъчит я води със себе си в Англия.

Младият Тъчит побърза да обясни:

– Майка ми прекара зимата в Америка и сега я очакваме да се върне. Пише ни, че открила една племенница и че я поканила да дойде с нея.

– Разбирам... Много хубаво от нейна страна – продума лорд Уорбъртън. – Интересна личност ли е младата дама?

– Ние знаем за нея почти толкова, колкото вие; майка ми не дава никакви подробности. Тя кореспондира с нас главно чрез телеграми, но те са твърде неразбираеми. Казват, че жените не умеят да съставят телеграми, обаче моята майка е овладяла до съвършенство изкуството да пише сбито. „Уморена Америка, горещо време ужасно, връща в Англия с племенница, първият параход сносна кабина.“ Ето

какви съобщения получаваме от нея – това поне беше последната телеграма. Но струва ми се, преди нея имаше друга, в която за първи път споменаваше за племенницата. „Смених хотел, много лош, нахален регистратор, адресирайте дотук. Взех дъщеря на сестра, починала миналата година, връщам в Европа, две сестри, много независима²“. Баща ми и аз все още се мъчим да я разгадаем; тя дава възможност за цял куп тълкувания.

– Едно нещо поне е съвсем ясно – обади се старецът. – Жена ми е натрила добре носа на регистратора.

– Не съм убеден дори в това, понеже той е успял да я пропъди от хотела. В началото помислихме, че сестрата, за която се говори, е сестра на чиновника. Но от следващия ред за племенницата решихме, че става дума за една от лелите ми. После се постаряхме да разгадаем кои са двете сестри; навярно две от дъщерите на покойната ми леля. Но коя от тях е „много независима“ и в какъв смисъл е употребена тази дума – този въпрос все още не е разрешен. Дали се отнася по-специално до младата дама, която майка ми е взела под свое покровителство, или до всички сестри? И дали *независима* се разбира в морален или в материален смисъл? Значи ли това, че сестрите са били материално обезпечени, или че имат самостоятелен дух? Или пък просто че предпочитат да си живеят, както сами намират за добре?

– Струва ми се, че майка ти иска да каже именно последното – забеляза мистър Тъчит.

– Ще трябва да проверите това лично – рече лорд Уорбъртън. – Кога се връща мисис Тъчит?

– И ние не знаем, навярно щом като намери сносна кабина. Може би все още чака. А може би вече е в Англия.

– В такъв случай вероятно щеше да ви телеграфира.

– Тя никога не телеграфира, когато очаквате; обажда се само когато не предполагате – рече старият човек. – Обича да се появява съвсем ненадейно. Предполага, че ще ме залови да върша нещо нередно. Досега не е успяла, но не се обезсърчава.

– Това е нейният принос в семейството – „независимостта“, за която говори – рече примирително младият Тъчит. – Какъвто и да е независимият дух на ония млади дами, нейният сигурно не пада по-долу. Обича да върши всичко сама и не вярва, че някой е в състояние да ѝ помогне. Тя ме цени толкова, колкото пощенска марка без лепило, и никога не би ми простила, ако отида в Ливърпул да я посрещна.

– Ще ми съобщите ли поне, когато пристигне братовчедка ви? – попита лорд Уорбъртън.

– Само при условието, което поставих – че няма да се влюбите в нея – рече мистър Тъчит.

– Условието изглежда тежко. Не ме ли смятате достоен за нея?

---

² На английски прилагателните нямат род и число. – Б.пр.

Напротив, но не бих искал да се омъжи за вас. Надявам се, че не идва в Англия, за да си търси съпруг. Толкова много млади жени идват с тази цел – като че в Америка няма добри мъже. При това може би е вече сгодена. Мисля, че повечето млади американки, които ни посещават, са обикновено сгодени. Освен това не смятам, че от вас ще излезе много добър съпруг.

– Може би действително е сгодена. Познавах много американки и почти всички бяха годеници. Но честна дума, това нямаше никакво значение за тях! Колкото по въпроса дали от мен ще излезе добър съпруг – продължи гостът на мистър Тъчит, – и аз сам не зная. Човек трябва да опита!

– Опитвайте колкото си щете, но не с моята племенница – усмихна се старецът, който се противопоставяше на подобна възможност по-скоро за да се пошегува.

– О – рече лорд Уорбъртън в същия дух, – може би всъщност тя не заслужава човек да си губи времето с нея!